

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО; КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО

DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2022.45.254362>

УДК 342

Л. В. Валуєва, канд. юрид. наук, доцент
Національний університет «Одеська морська академія»
Кафедра загальноправових дисциплін
вул. Дідріхсона, 8, Одеса, 65029, Україна
e-mail: liud.valuieva@gmail.com

ПОВНОВАЖЕННЯ ПРАВООХОРОНЦІВ У ЛІСОМИСЛИВСЬКІЙ ГАЛУЗІ

У статті в межах системи органів державного управління галуззю охорони лісів, мисливського господарства та полювання проаналізовані адміністративно-правові повноваження осіб лісової охорони та егерської служби. Актуальність теми дослідження обумовлена процесами загального реформування лісомисливської галузі України; потребою в уточненні правоохоронних повноважень посадових осіб в даній галузі.

Дослідження побудовано на використанні загальнонаукових і спеціальних методів. За допомогою діалектичного методу виявлено внутрішні суперечності в діяльності правоохоронних органів лісомисливської галузі. Проаналізовано законодавство, що встановлює повноваження цих органів на предмет прогалин.

Сформульовані висновки спрямовані на їх практичне використання. Так, запропоновано визначення поняття «егер»; розділення функції господарювання та контролю лісогосподарських підприємств, які діють з метою отримання прибутку, шляхом передання функції державної лісової охорони і егерської служби від державних лісогосподарських підприємств на рівень територіальних органів Держлісагентства. Таким чином, на підприємствах Держлісагентства і у постійних лісокористувачів функціонуватиме лісова охорона та егерська служба без статусу правоохоронного органу, але з правом складання протоколів і лімітованим правом розгляду справ про адміністративні правопорушення у лісомисливській галузі.

Ключові слова: лісомисливська галузь, правоохоронна діяльність, лісова охорона, егерська служба, повноваження, посадові особи.

Постановка проблеми. Конституція України визначає, що природні ресурси в межах території України є об'єктами права власності українського народу, від імені українського народу права власника здійснюють органи державної влади та місцевого самоврядування в межах, визначених Конституцією. Ліси є національним багатством народу України і за своїм призначенням і місцем розташування виконують багатоманітні функції: захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі, рекреаційні, водоохоронні, естетичні та інші. Вони є джерелом для задоволення потреб суспільства в лісових ресурсах, і не тільки. Усі ліси на території України складають лісовий фонд України і перебувають під охороною держави. Порушення законодавства у галузі мисливського господарства та полювання відповідно до закону тягне за собою відповідальність, зокрема за незаконне вирубування дерев, порушення правил полювання тощо. Посадові особи державної

лісової охорони мають право направляти у відповідні державні органи матеріали про притягнення осіб до дисциплінарної, адміністративної і кримінальної відповідальності, позови до суду [1, п. 13 ст. 91]. Але у нашому законодавстві є не вирішені питання щодо правового статусу посадових осіб держлісоохорони, а саме, можливості віднесення тих із них, які працюють у складі суб'єктів господарської діяльності, до правоохоронного органу, хоча вони законодавчо й визнані суб'єктами правоохоронної діяльності. Наприклад на них поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання управління лісовим фондом і діяльності правоохоронних органів в природоохоронній сфері досліджувались в роботах таких вчених, як: О. Сторчоус, О. Банчук, С. Тараненко, Г. Гончаренко, Г. Левіної та інших вітчизняних авторів. Однак правового регулювання адміністративних повноважень суб'єктів правоохоронної діяльності в сфері лісомисливської галузі вони торкалися недостатньо.

Метою статті є висвітлення проблем правового регулювання правоохоронної діяльності у лісомисливській галузі; з'ясування статусу суб'єктів правоохоронної діяльності, особливостей реалізації їх функцій і повноважень; встановлення напрямків реформування лісоохоронних органів та перспектив удосконалення їх діяльності. Об'єктом дослідження є правоохоронна діяльність як правовий інститут державно-владного характеру, спрямований на забезпечення правопорядку і законності у лісомисливській галузі.

Виклад основного матеріалу. Державне управління лісовою та мисливською галуззю здійснюється Державним агентством лісових ресурсів України (далі Держлісагентство), яке є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра захисту довкілля та природних ресурсів, який реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства. Держлісагентство здійснює управління лісовим та мисливським господарством. Лісове господарювання включає: лісовідновлення і лісорозведення; ведення лісового господарства; прийняття заходів з поліпшення санітарного стану лісів; охорону і захист лісу; охорону лісу від пожеж; захист лісу від шкідників та хвороб; охорона від незаконних рубок; використання лісових ресурсів; заготівля і переробка деревини тощо. Мисливське господарювання здійснюється за напрямками: боротьба з браконьєрством; збереження і примноження мисливської фауни; відведення у приватне користування мисливських угідь; видача посвідчення мисливця і контрольної картки та ін. У складі Держлісагентства діють різні підприємства та служби. Веденням лісового і мисливського господарства, охороною і захистом лісів у складі Держлісагентства займаються Лісозахисна служба разом з Лісовою охороною лісгоспів, сумісно вони проводять різні заходи. Лісозахисна служба організована на базі семи державних спеціалізованих лісозахисних підприємств. До її завдань входять нагляд, облік шкідників і хвороб лісу, проведення лісопатологічних обстежень, призначення та проведення лісозахисних заходів, методична допомога працівникам державної лісової охорони на місцях та інше. Лісова охорона має статус правоохоронного органу. Правовий статус і повноваження державної лісової охорони передбачені статтями 89-92 Лісового кодексу України та Положенням про державну лісову охорону, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів № 976 від 16.09.2009 року [2].

Як пояснюється на сайті Волинського обласного управління лісового та мисливського господарства, державна лісова охорона – це не окремий державний

орган чи підрозділ, а тільки визначений перелік посадових осіб лісового господарства, які входять до штату лісгосподарських підприємств, об'єднань, лісонасінневих інспекцій, обласних управлінь лісового та мисливського господарства Держлісагентства. Серед основних завдань держлісоохорони – здійснення державного контролю за додержанням вимог лісового та мисливського законодавства, забезпечення охорони лісів від пожеж, незаконних рубок, запобігання злочинам і адміністративним правопорушенням у сфері лісового та мисливського господарства, використання лісових ресурсів і мисливських тварин, організація та координація заходів із охорони державного мисливського фонду та інші [3].

Державна лісова охорона наділена правом здійснення провадження в справах про адміністративне правопорушення, що віднесені законом до їх підвідомчості, а саме адміністративні правопорушення, передбачені статтями 49, 63-70, 73, 75, 77, 188-5 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Від імені центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства, розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право керівник центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства, його заступники, головні лісничі, старші інженери та інженери, командири авіаланок, старші льотчики-спостерігачі та льотчики-спостерігачі баз авіаційної охорони лісів, лісничі, помічники лісничих, майстри лісу [4].

Зауважимо, що органи державної лісової охорони не наділені правом проведення оперативно-розшукової діяльності, здійснення дізнання та досудового розслідування щодо кримінальних правопорушень проти довкілля і не входять до переліку правоохоронних органів, які у своєму складі мають оперативні підрозділи (ст. 2 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність»). Наприклад, відповідальність за злочин, передбачений ст. 249 КК України, настає лише за умови, якщо діями винної особи заподіяно істотну шкоду. На те, що шкода є істотною, можуть вказувати, зокрема, такі факти: знищення нерестовищ риби; вилов риби в період нересту, нечисленних її видів або тих, у відтворенні яких є труднощі; добування великої кількості риби, водних тварин чи рослин або риби чи тварин, вилов яких заборонено, тощо. Якщо внаслідок учинених дій істотна шкода не настала, винна особа, за наявності до того підстав, може нести відповідальність за ч. 3 або ч. 4 ст. 85 КпАП України.

У разі виявлення зазначених кримінальних правопорушень державна лісова охорона зобов'язана здійснювати повідомлення до органів Національної поліції України. Згідно законодавства приводами для внесення відомостей до ЄРДР щодо незаконного зайняття полюванням або рибним, звіриним чи іншим водним добувним промислом є зокрема виявлення цього виду злочину правоохоронними органами під час рейдових перевірок. Посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, посадові особи користувачів мисливських угідь, уповноважені на охорону державного мисливського фонду під час виконання службових обов'язків, а також громадські інспектори з охорони довкілля та громадські мисливські інспектори під час проведення рейдів, пов'язаних з охороною державного мисливського фонду, можуть перебувати у мисливських угіддях із зброєю (відомчою чи власною) незалежно від строків полювання за наявності у них

службового посвідчення, а для громадських інспекторів - посвідчення громадського інспектора та письмового розпорядження (наказу) на проведення рейду. Рейд очолює посадова особа центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства [5, ч. 3 ст. 39].

Отже, в складі Держлісагенства діє самостійний правоохоронний орган - державна лісова охорона, яка забезпечує схоронність та охорону лісів і наділена правозастосовною функцією, а саме здійснення провадження в справах про адміністративне правопорушення, щодо документування, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень, лісова охорона не наділена функціями органу дізнання чи досудового розслідування, тому повинна невідкладно повідомляти про такі випадки відповідні державні органи.

Поряд з лісовою охороною, діє також егерська служба, яка за ст. 29 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» також має бути створена власниками лісів і постійними лісокористувачами.

Поняття «егер» у нашому законодавстві на сьогодні не визначено, хоча Закон України «Про мисливське господарство та полювання» оперує такими термінами як «егер», «громадський мисливський інспектор», які можуть, на перший погляд, видатися схожими. Якщо звернутися до словників, то однотипного визначення поняття «егер» вони, на жаль, не дають. Виходячи зі змісту правового положення егерської служби, можливо прийти до висновку, що егер - це службовець лісового та мисливського господарства, який може працювати як у приватного користувача угідь, так і в державному заповіднику або заказнику і завідувати охороною тварин та стежити за полюванням на них, контролюючи цей процес.

Під мисливськими угіддями державного запасу Закон визначає мисливські угіддя, які не закріплені за певними користувачами або звільнилися за рахунок позбавлення права користування, охорона яких та регулювання чисельності тварин на яких здійснюються безпосередньо центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері мисливського господарства.

Згідно ст. 29 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» егерські служби створюються користувачами угідь з метою охорони мисливських угідь з розрахунку не менш як один егер на 5000 га лісових або 10 000 га польових чи водно-болотних мисливських угідь. За статтею 30 Закону користувачі мисливських угідь зобов'язані додержуватися встановлених правил, норм, лімітів і строків добування мисливських тварин; здійснювати охорону державного мисливського фонду, створювати егерську службу; додержуватися режиму охорони тварин, занесених до Червоної книги України і включених до переліків видів тварин, які підлягають особливій охороні та ін. [6, ст. 29-30].

Стаття 39 Закону «Про мисливське господарство та полювання» наділяє правами егерські служби та посадових осіб користувачів мисливських угідь, уповноважених на охорону державного мисливського фонду (в межах, закріплених за користувачами мисливських угідь). Згідно пунктів 2-6, 8, 11 та 15 вони мають право:

2) перевіряти документи на право полювання та добування мисливських тварин в інших цілях, зупиняти транспортні (плавучі) засоби, проводити їх огляд та огляд речей, знарядь полювання, добутої продукції та інших предметів;

3) доставляти осіб, які порушують вимоги цього Закону, до органів Національної поліції, органів місцевого самоврядування;

4) вилучати в осіб, які порушують правила полювання, знаряддя добування тварин, транспортні (плавучі) засоби, обладнання і предмети, що були знаряддям

порушень, незаконно добутих тварин та іншу продукцію полювання, а також відповідні документи;

5) проводити фотографування, звукозапис, кіно- та відеозйомку як додаткові заходи для запобігання та розкриття порушень правил полювання та інших вимог, установлених цим Законом;

6) складати протоколи про порушення правил полювання, інших встановлених цим Законом вимог [5, ст. 39].

Як бачимо з переліку, Закон наділяє егерські служби та посадових осіб користувачів мисливських угідь досить широкими правами, зокрема це право застосування заходів забезпечення притягнення до відповідальності - доставка осіб до органів Національної поліції і місцевого самоврядування, вилучення у них знаряддя добування тварин, транспортні (плавучі) засоби...

Повноваження егерів та посадових осіб користувачів мисливських угідь щодо складання адміністративних протоколів передбачені Кодексом України про адміністративні правопорушення [4, ст. 255].

Згідно п. 20 ст. 255 КУпАП у справах про адміністративні правопорушення протоколи мають право складати: егері та посадові особи користувачів мисливських угідь, уповноважені на охорону державного мисливського фонду за ст. ст. 65, 65-1, 66, 72, 73, 77, 77-1, ч. 1 і 3 ст. 85 КУпАП.

Звернемо увагу на назви цих статей у КУпАП. Ст. 65. Незаконна рубка, пошкодження та знищення лісових культур. Ст. 65-1. Знищення або пошкодження позахисних лісових смуг та захисних лісових насаджень. Ст. 66. Знищення або пошкодження підросту в лісах. Ст. 72. Пошкодження лісу стічними водами, хімічними речовинами, нафтою і нафтопродуктами, шкідливими викидами, відходами і сміттям. Ст. 73. Засмічення лісів відходами. Ст. 77. Порушення вимог пожежної безпеки в лісах. Ст. 77-1. Самовільне випалювання рослинності або її залишків. Ст. 85. Порушення правил користування тваринним світом і порушення правил рибальства (ч. 1 і 3 ст. 85).

Цікаво те, що ст. 255 КУпАП не уповноважує егерів складати протоколи за ч. 2 ст. 85 – грубе порушення правил полювання. Натомість це мають право робити органи мисливського господарства (ч. 2 і ч. 5 ст. 85, ст. ст. 85і, 88і, 90). Але, повсякдень на практиці охорону угідь та боротьбу з браконьерством здійснює саме егерська служба органів мисливського господарства. А отже, виявивши таке правопорушення, егер повинен задля фіксації в протоколі грубого порушення правил полювання оповістити посадову особу органу мисливського господарства, яка має виїхати на місце скоєння правопорушення, щоб скласти протокол. У цьому випадку не зрозуміла логіка законодавця, який уповноважує егерів зупиняти, перевіряти, вести фотофіксацію, затримувати транспорт і доставляти правопорушників у поліцію для притягнення до відповідальності, вилучати зброю і документи, складати протоколи щодо вищезазначених правопорушень, а складати протокол про грубе порушення правил полювання він самостійно вже не уповноважений.

В додаток зауважимо, що у нашому законодавстві існують й інші невирішені питання щодо правового статусу посадових осіб держлісоохорони. Справа у тому, що ці посадові особи діють у складі госпрозрахункових підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Держлісагентства. А посадова особа, яка не є представником органу влади і діє від імені держави, перебуваючи у штаті господарюючих підприємств Держлісагентства, не може бути

насправді незалежною від цього підприємства, виконуючи свої правоохоронні функції. Постає питання щодо можливості віднесення посадових осіб лісоохорони, які працюють у складі суб'єктів господарської діяльності, до правоохоронного органу, хоча вони й визнані суб'єктами, на яких поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції» (пп. «е» п. 1 ч. 1 ст. 3 Закону).

Отже, лісове господарство критикують переважно за відсутність чіткого розподілу функцій та звинувачують Держлісагентство, що лісгоспи поєднують функції господарювання та контролю. Тому від галузі надходять пропозиції передати функції державної лісової охорони від державних лісгосподарських підприємств на рівень територіальних органів Держлісагентства, натомість на підприємствах лісового господарства системи Держлісагентства і постійних лісокористувачів функціонуватиме лісова охорона без статусу правоохоронного органу, але з правом складання протоколів та лімітованим правом розгляду справ про адміністративні правопорушення, про правопорушення у сфері охорони, захисту, використання та відтворення лісів. У своєму інтерв'ю «Голосу України» заступник глави Держлісагентства Володимир Бондар сказав, що Держлісагентство не має наміру забрати функцію контролю за додержанням вимог природоохоронного законодавства у Держекоінспекції, вони як здійснювали нагляд та контроль за всіма постійними лісокористувачами та власниками лісів, так і будуть це робити й в подальшому. Ми говоримо про здійснення відомчого контролю [6].

Перебування посадових осіб лісоохорони у трудових відносинах із лісгосподарськими підприємствами галузі та отримання заробітної плати з рахунків цих підприємств (тобто з їх госпрозрахункової діяльності) породжує ризики конфлікту інтересів, пов'язаних з незалежністю та неупередженістю працівника лісгосподарського підприємства як представника держави і як правоохоронного органу. Тобто йдеться про поєднання взаємовиключних функцій, як-от здійснення охорони лісів і державного контролю за додержанням вимог лісового та мисливського законодавства та ведення лісгосподарської діяльності з метою отримання прибутку. Це несумісні функції.

З такими висновками управлінців згодна і Г. Левіна, зауваживши на цьому у своїй електронній книзі «Аналіз державного управління та фінансування у лісовій галузі України: організаційно-правові аспекти». Причому на рівні Держлісагентства теж існує розуміння, що в такій ситуації виникає конфлікт інтересів, який полягає в поєднанні господарських та контрольних функцій такими представниками держлісоохорони, як посадові особи державних лісгосподарських підприємств системи Держлісагентства.

З огляду на це Держлісагентство пропонує: а) передати функції держлісоохорони від державних лісгосподарських підприємств на рівень територіальних органів Держлісагентства; б) на підприємствах лісового господарства системи Держлісагентства та інших постійних лісокористувачів залишити функціонування лісової охорони без статусу правоохоронного органу, але з правом складання протоколів та лімітованим правом розгляду справ про адміністративні правопорушення, про правопорушення у сфері охорони, захисту, використання та відтворення лісів (що, на переконання Держлісагентства, не призведе до перетинання повноважень із Державною екологічною інспекцією, оскільки, на думку агентства, мова йтиме про відомчий контроль) [7, с. 37-38].

Крім перерахованих вище проблем, треба зізнатися в тому, що загальний стан галузі потребує цілісного реформування і планомірних покращень. Голова

Держлісагентства, обговорюючи на колегії результати роботи лісової галузі у I півріччі 2020 року, зауважив на тому, що мисливське господарство залишається збитковою галуззю. Він звернув увагу на недостатню кількість галузевих спеціалістів, їх низький фаховий рівень як у мисливських організаціях і підприємствах, так і в органах державного управління та контролю у зв'язку із відсутністю підготовки дипломованих спеціалістів мисливської галузі, системи підготовки та підвищення кваліфікації егерів, мисливствознавців та інших спеціалістів цього напрямку закладами вищої освіти, а також із ліквідацією державного замовлення на таку підготовку.

Під час колегії було зазначено, що для забезпечення розв'язання низки проблем і поліпшення виконання повноважень Держлісагентства необхідне реформування галузі мисливського господарства та полювання за багатьма напрямками. Це створення чіткої структури управління та контролю за мисливським господарством від місцевого, регіонального рівня до державної служби управління та контролю за охороною та використанням державного мисливського фонду в центральному органі виконавчої влади. Це підготовка, внесення та прийняття законодавчих змін, що регулюють відносини та встановлюють відповідальність у сфері охорони та використання об'єктів тваринного світу та середовища їх існування. Зокрема, з метою посилення державного контролю за виконанням вимог чинного законодавства, норм і правил щодо збереження диких тварин та середовища їх існування, посилення відповідальності за їх порушення як громадянами, так і підприємствами; створення служби охорони державного мисливського фонду, яка включала б в себе державних районних мисливствознавців. Завданням цієї служби має бути усунення головних негативних факторів, що перешкоджають швидкому росту чисельності мисливських тварин – надмірної чисельності хижих тварин і браконьєрства [8].

Висновки і пропозиції. За результатами огляду теми дослідження та аналізу деяких її окремих питань зроблено: визначення поняття «егер», в якому окреслено його функціональне призначення; висновки про необхідність надати егерям користувачів мисливських угідь повноваження на складання адміністративних протоколів про грубе порушення правил полювання, спростивши тим самим можливість фіксації дійсно небезпечних правопорушень; розділити функції господарювання та контролю лісогосподарських підприємств, які діють з метою отримання прибутку, шляхом передання функції державної лісової охорони і егерської служби від державних лісогосподарських підприємств на рівень територіальних органів Держлісагентства.

Звернено увагу на пропозиції керівництва галузі щодо: створення чіткої структури управління та контролю за мисливським господарством від місцевого, регіонального рівня до державної служби управління та контролю за охороною та використанням державного мисливського фонду в центральному органі виконавчої влади; щодо створення служби охорони державного мисливського фонду, яка включала б в себе державних районних мисливствознавців; щодо підготовки достатньої кількості галузевих спеціалістів тощо. Дані питання можуть бути предметом подальших наукових оцінок та аналізу з метою поліпшення природоохоронних правовідносин у лісомисливській галузі.

Список використаної літератури

1. Лісовий кодекс України: Закон України від 21 січня 1994 року № 3852-XII. Дата оновлення: 01.01.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text> (дата звернення: 13.03.2022).
2. Про затвердження Положення про державну лісову охорону. Постанова Кабінету Міністрів України № 976-2009п від 16.09.2009 року. Дата оновлення: 10.09.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/976-2009-%D0%BF#Text> (дата звернення: 13.03.2022).
3. Лісова охорона: права, обов'язки та відповідальність. URL: <https://lisvolyn.gov.ua/?p=15739> (дата звернення: 13.03.2022).
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07 грудня 1984 року № 80732-X. Дата оновлення: 11.02.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text> (дата звернення: 04.03.2022).
5. Про мисливське господарство та полювання: Закон України від 22 лютого 2000 року № 1478-III. Дата оновлення: 10.03.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1478-14#Text> (дата звернення: 13.03.2022).
6. Лісовій галузі надзвичайно важливо оновити законодавство: новини від 13.03.2019 р. Веб-сайт Коростенського лісомисливського господарства. URL: https://korostenlis.com.ua/no_cache/novini/novina/article/lisovii-galuzi-nadzvichaino-vazhливо-onoviti-zakonodavstvo.html (дата звернення: 10.03.2022).
7. Левіна Г. Аналіз державного управління та фінансування у лісовій галузі України: організаційно-правові аспекти. WWF - Україна. 2020. 80 с. URL: <https://wwf.ua/stay-tuned/reports-research/?420591/forest-law-report> (дата звернення: 10.03.2022).
8. На колегії Держлісагентства обговорили результати роботи лісової галузі у I півріччі 2020 року. URL: <https://forest.gov.ua/news/na-kolegiyi-derzhlisagentstva-obgovorili-rezultati-roboti-lisovoyi-galuzi-u-i-pivrichchi-2020-roku> (дата звернення: 04.03.2022).

References

1. Forest Code of Ukraine: Law of Ukraine of January 21, 1994, № 3852-XII. Date of update: 01.01.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text> (access date: 13.03.2022) [in Ukrainian].
2. On approval of the Regulation on state forest protection. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine № 976-2009 dated 16.09.2009. Date of update: 10.09.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/976-2009-%D0%BF#Text> (access date: 13.03.2022) [in Ukrainian].
3. Forest protection: rights, duties, and responsibilities. URL: <https://lisvolyn.gov.ua/?p=15739> (access date: 13.03.2022) [in Ukrainian].
4. Code of Ukraine on Administrative Offenses: Law of Ukraine of December 7, 1984, № 80732-X. Date of update: 11.02.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text> (access date: 04.03.2022) [in Ukrainian].
5. On hunting and hunting: Law of Ukraine of February 22, 2000 1478-III. Date of renovation: 10.03.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1478-14#Text> (access date: 13.03.2022) [in Ukrainian].
6. It is extremely important for the forest industry to update the legislation: news from March 13, 2019. Website of Korosten forestry and hunting. URL: https://korostenlis.com.ua/no_cache/novini/novina/article/lisovii-galuzi-nadzvichaino-vazhливо-onoviti-zakonodavstvo.html (access date: 10.03.2022) [in Ukrainian].
7. Levina H. (2020). Analysis of public administration and financing in the forest sector of Ukraine: organizational and legal aspects. WWF - Ukraine. 80 p. URL: <https://wwf.ua/stay-tuned/reports-research/?420591/forest-law-report> (access date: 10.03.2022) [in Ukrainian].
8. The board of the State Forestry Agency discussed the results of the forest industry in the first half of 2020. URL: <https://forest.gov.ua/news/na-kolegiyi-derzhlisagentstva-obgovorili-rezultati-roboti-lisovoyi-galuzi-u-i-pivrichchi-2020-roku> (access date: 04.03.2022) [in Ukrainian].

Стаття надійшла 14.03.2022 р.

